

aeres milieu

ingenieursbureau voor bodem, archeologie, geohydrologie, ecologie

RAPPORT
Archeologische quickscan
Zandstraat 100-102 te Philippine
(gemeente Terneuzen)

RAPPORT

Archeologische quickscan Zandstraat 100-102 te Philippine (gemeente Terneuzen)

Aeres Milieu Projectnummer : AM20229
Status rapport : Concept (versie 1)
ISSN Nummer : 2214-5656
Datum : 27 augustus 2020

Opdrachtgever : Ordito
Postbus 94
5126 ZH Gilze

Opsteller rapport : L. Kruithof MSc.
Paraaf :

Aeres Milieu B.V.
Noordhoven 4
6042 NW ROERMOND
(t) 0475 – 320 000
e-mail: info@aeres-milieu.nl
www.aeres-milieu.nl

Disclaimer

Het onderzoek is op zorgvuldige wijze uitgevoerd volgens de algemeen gebruikelijke inzichten en methoden (opzet conform de geldende richtlijnen en protocollen).

Aeres Milieu accepteert op voorhand geen aansprakelijkheid voor maatregelen of mogelijke beslissingen die de opdrachtgever naar aanleiding van het door Aeres Milieu uitgevoerde onderzoek neemt. Tevens wordt opgemerkt dat Aeres Milieu voor het verkrijgen van de voor het bureau onderzoek noodzakelijke informatie (mede) afhankelijk is van externe bronnen. Voor Aeres Milieu is niet te verifiëren of deze bronnen altijd volledig en zonder fouten zijn. Hierdoor kan Aeres Milieu niet instaan voor de juistheid en volledigheid van de verzamelde historische informatie.

INHOUDSOPGAVE

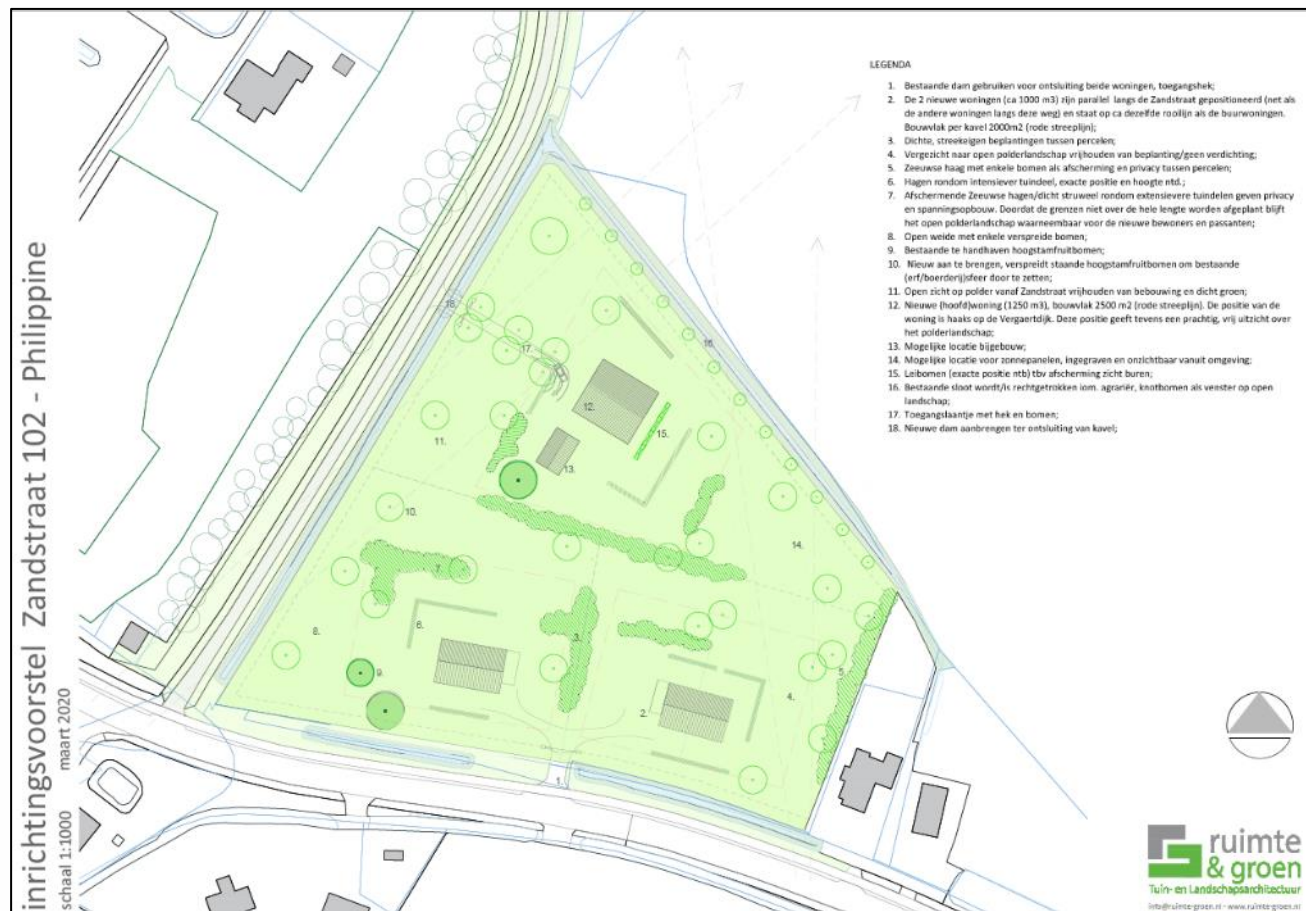
ADMINISTRATIEVE GEGEVENS.....	4
1. INLEIDING.....	5
2. BEKENDE GEGEVENS.....	6
2.1 Gemeentelijk beleid	6
2.2 Gegevens Archis3	6
3. TOETSING ARCHIEF ZEEUWS ARCHEOLOGISCH DEPOT (ZAD)	8

ADMINISTRATIEVE GEGEVENS

Projectnummer	: AM20229
OM-nummer	: n.v.t.
Soort onderzoek	: Quickscan
Adres onderzoekslocatie	: Zandstraat 100-102 te Philippine
Toponiem	: Zandstraat 100-102
Gemeente	: Terneuzen
Provincie	: Zeeland
Kadastrale registratie	: Sas van Gendt, sectie R, nummers 432 en 434
Coördinaten	: Centrum 41.974; 366.961
Oppervlakte	: Circa 15.00 m ²
Huidig locatie gebruik	: (voormalig) agrarische bebouwing
Aanleiding onderzoek	: Aanleg zonnepark, nieuwbouw woningen
Opdrachtgever	: Ordito

1. INLEIDING

In opdracht van Ordito heeft Aeres Milieu een archeologische quickscan uitgevoerd voor onderstaande locatie aan de Zandstraat 100-102 te Philippine (gemeente Terneuzen).

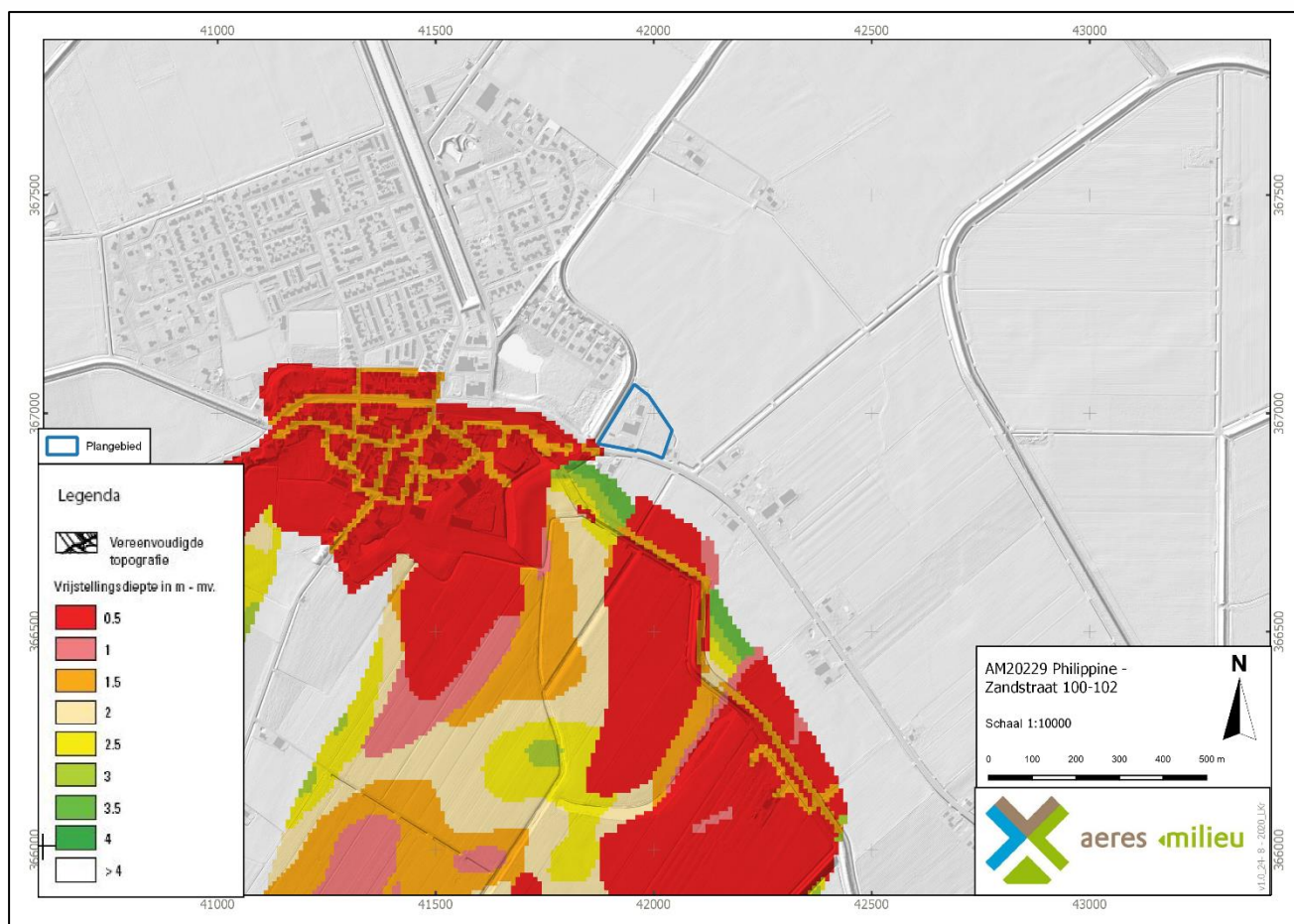

Figuur 1: Verbeelding van de toekomstige situatie binnen de onderzoekslocatie. (Bron: Aangeleverd door de opdrachtgever).

2. BEKENDE GEGEVENS

2.1 Gemeentelijk beleid

Volgens de Archeologische Vrijstellingenkaart van de gemeente Terneuzen geldt voor de onderzoekslocatie een vrijstellingsdiepte van meer dan 4,0 meter –mv.

Figuur 2: Uitsnede uit de Vrijstellingenkaart (2017) met blauw omljnd de onderzoekslocatie (Bron: De Visser en De Weerd 2017, Handleiding Vrijstellingenkaart 2017, Edufact rapport 9).

2.2 Gegevens Archis3

Binnen de omgeving van het plangebied is één archeologisch monument en zijn meerdere onderzoeksmeldingen en vindplaatsen bekend.

Monumentnummer 13.501

Op een afstand van 150 meter ten zuidwesten van het plangebied ligt een monument van hoge archeologische waarde. Het betreft een terrein met de oude vestingstad Philippine. Philippine werd als 'gesloten stad' in een nieuw bedijkte polder gesticht in 1505. In 1583 legde Parma er een vierkante schans (50x50 m) aan, zeker ten dele als reactie op de door Staatsen opgeworpen Moffenschans ten zuiden van Terneuzen.

In 1633 viel Philippine toch in handen van de noordelijke Nederlanden en werd het verder versterkt en uitgebreid met een kasteel, bastions, ravelijnen en een waterpoort.

Zaakidentificatie	Afstand	Soort onderzoek /vondst	Omschrijving
2026574100	Plangebied ligt in het onderzoeksgebied	IVO-o door RAAP Archeologisch Adviesbureau in 1997	Het onderzoeksgebied betreft het landinrichtingsgebieden Hoek en Philippine en heeft een omvang van 6,8 ha. Het onderzoeksgebied bevat globaal gezien drie landschappelijke zones: dekzandgebied, inbraakgeul de Braakman en het Oudland in de omgeving van Hoek. Bewoningssporen uit het mesolithicum, late middeleeuwen en nieuwe tijd zijn aangetroffen op de hogere delen van het dekzandlandschap. Uit het veldonderzoek zijn meerdere landschappelijke zones aangeduid voor vervolgonderzoek.
2324062100	Circa 200 m ten ZW van het plangebied	AB door Sweco in 2011	Hierbij is een steen (beeld) en versterking aangetroffen uit de nieuwe tijd midden. Het onderzoeksgebied is gelegen ten zuidoosten van de dorpskern van Philippine waarin resten van de 18 ^e eeuwse Stenen Beer gelegen zijn.
2329960100	Circa 340 m ten ZW van het plangebied	BO door Sagro in 2007	De onderzoekslocatie is gelegen op het terrein van de voormalige paletfabriek en paethandel. Op basis van het verkennend veldonderzoek is een archeologisch vervolgonderzoek geadviseerd.
2434360100	Circa 520 m ten ZW van het plangebied	Stichting Cultureel Erfgoed Zeeland	Dit onderzoek is in het kader van het opstellen van een archeologische verwachtingskaart in 2014. Er zijn geen verdere gegevens bekend in Archis en DansEasy.
2228572100	Circa 490 m ten W van het plangebied	AB door SOB Research in 2009	Tijdens de AB van graafwerkzaamheden bij de rioolreconstructie ter plaatse van de Kasteelstraat zijn vondsten keramiek (steengoed geglaazuurd: kruik, Fayence: bord-Delfts blauw, roodbakend geglaazuurd: bord – Nederrijns), ijzer (gesp) en bewoning (inclusief verdediging) aangetroffen uit de nieuwe tijd midden. De archeologische resten zijn op basis van de waarderingscriteria uit de KNA 3.1 niet behoudswaardig.
2429039100	Circa 700 m ten W van het plangebied	BO door Artefact in 2014	Op basis van het BO geldt er een hoge verwachting op het aantreffen van archeologische resten uit de nieuwe tijd vanaf het maaiveld. Er is geadviseerd om de graafwerkzaamheden te begeleiden. Tijdens deze begeleiding is een wal/ omwalling en versterking uit de nieuwe tijd vroeg aangetroffen. Er zijn geen verdere gegevens bekend in Archis en DansEasy.
2044694100	Circa 530 m ten ZW van het plangebied	IVO-o door Archeomedia in 2003	Er zijn meerdere vondsten keramiek, ijzer, glas, bot, steen, kalksteen/mergel, brons, nederzetting met stedelijk karakter aangetroffen uit de nieuwe tijd midden en nieuwe tijd laat. Er zijn geen verdere gegevens bekend in Archis en DansEasy.
2026574100	Circa 650 m ten ZW van het plangebied	IVO-o door RAAP Archeologisch Adviesbureau in 1997	Er zijn geen verdere gegevens bekend in Archis en DansEasy.
4864961100	Circa 520 m ten ZW van het plangebied	IVO-o door Artefact in 2020	Hierbij is aardewerk (roodbakend geglaazuurd aardewerk, pijp), ophogingslaag en bewoning (inclusief verdediging) aangetroffen uit de nieuwe tijd.
2394866100	Circa 500 m ten ZW van het plangebied	AB door SOB Research in 2013	De bodemopbouw bestaat uit een recent opgebracht ophoogpakket op afzettingen van Duinkerke IIIB. In deze ophogingslaag zijn concentraties aardewerk aangetroffen uit de 17 ^e tot 18 ^e eeuw. Er zijn geen sporen van bewoning aangetroffen. Op basis van het veldonderzoek kan gesteld worden dat het een deel van het plangebied gesitueerd binnen de vesting van Philippine op een oude geul.

Tabel 1: Overzicht van Archismeldingen binnen een straal van 1 kilometer rond het plangebied.

3. TOETSING ARCHIEF ZEEUWS ARCHEOLOGISCH DEPOT (ZAD)

Dhr. Hans Jongepier, adviseur archeologie bij het Zeeuws Archeologisch Depot (Erfgoed Zeeland) heeft op 27 augustus 2020 per mail laten weten dat in het archief van het ZAD geen aanvullende informatie bekend is.

